

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра інформаційного права та юридичної
журналістики

08-04-13М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних завдань та самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«Правова комунікація»

для здобувачів вищої освіти другого
(магістерського) рівня за освітньо-професійною
програмою «Право» спеціальності 081 «Право»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІП
Протокол № № 8 від 28.01.2025 р.

Рівне – 2025

Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Правова комунікація» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Мітчук О. А. – Рівне : НУВГП, 2025. – 33 с.

Укладач: Мітчук О. А., доктор наук із соціальних комунікацій, професор, професор кафедри інформаційного права та юридичної журналістики.

Відповідальний за випуск: Мітчук О. А., доктор наук із соціальних комунікацій, професор, професор кафедри інформаційного права та юридичної журналістики.

Керівник групи забезпечення
спеціальності 081 «Право» Швець О. М.

© О. А. Мітчук, 2025

© НУВГП, 2025

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	6
1.1. Опис навчальної дисципліни	6
1.2. Тематика практичних занять	9
1.3. Критерії та шкала оцінювання	10
1.4. Контрольні заходи та засоби діагностики	11
2. Плани практичних занять	19
3. Самостійна робота студентів	26
4. Індивідуальна робота студентів	28
5. Рекомендована література	29

ПЕРЕДМОВА

Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Правова комунікація» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання розроблено з урахуванням Закону України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті водного господарства та природокористування, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Національному університеті водного господарства та природокористування, змісту освітньо-професійної програми «Право» спеціальності 081 «Право».

Правова комунікація є ключовим аспектом професійної діяльності юристів, державних службовців та представників правозастосовних органів. Вона охоплює не лише володіння юридичною термінологією, а й навички аргументованого висловлення думок, ведення переговорів, складання правових документів та ефективної взаємодії з громадянами та колегами.

Методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи із дисципліни «Правова комунікація» спрямовані на формування у студентів необхідних компетентностей, зокрема: розвиток навичок професійного спілкування, критичного мислення, аналізу правових ситуацій та правильного використання мовних засобів у юридичній практиці.

У рекомендаціях подано структуровані завдання для практичних занять, кейси для аналізу, вправи для

відпрацювання комунікативних навичок, а також орієнтовні питання для самостійного опрацювання. Використання цих матеріалів сприятиме кращому засвоєнню теоретичних основ правової комунікації та їх застосуванню в реальних умовах правозастосування.

Дані методичні рекомендації будуть корисними як студентам, які опановують дисципліну, так і викладачам, які прагнуть урізноманітнити навчальний процес та зробити його більш практикоорієнтованим.

Сподіваємося, що запропоновані матеріали допоможуть у підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно комунікувати у сфері права.

Метою викладання навчальної дисципліни «Правова комунікація» сформувати у студентів знання, навички та компетентності, необхідні для ефективного професійного спілкування в юридичній сфері; систематизувати розуміння комунікаційних аспектів правової діяльності, а також розвиток критичного мислення для аналізу правових процесів у сучасному інформаційному просторі.

Основні завдання дисципліни:

–ознайомлення з основними поняттями, принципами та видами правової комунікації.

–дослідження ролі мови в праві, особливостей юридичної термінології та правового дискурсу.

–формування навичок юридично коректного ведення публічної комунікації;

–аналіз правових аспектів журналістської та медіа-діяльності;

–вивчення принципів захисту свободи слова та права на інформацію;

–розвиток умінь застосовувати правові механізми для протидії дезінформації, маніпуляціям і фейкам;

–ознайомлення з етичними стандартами правової комунікації у ЗМІ та цифрових медіа.

Дисципліна спрямована на підготовку ефективних комунікаторів, які здатні впевнено висловлювати свої думки, досягати цілей мовлення та впливати на аудиторію в різних контекстах.

При вивченні освітньої компоненти «Правова комунікація» використовуються та розширюються компетентності, які набуваються здобувачами при вивченні дисциплін «Сучасні інформаційні правові технології», «Філософія права», «Іноземна мова за професійним спрямуванням».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1 Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Правова комунікація» сформувати у студентів знання, навички та компетентності, необхідні для ефективного професійного спілкування в юридичній сфері; систематизувати розуміння комунікаційних аспектів правової діяльності, а також розвиток критичного мислення для аналізу правових процесів у сучасному інформаційному просторі.

Завданнями навчальної дисципліни є:

Основні завдання дисципліни:

–ознайомлення з основними поняттями, принципами та видами правової комунікації.

–дослідження ролі мови в праві, особливостей юридичної термінології та правового дискурсу.

–формування навичок юридично коректного ведення публічної комунікації;

–аналіз правових аспектів журналістської та медіа-діяльності;

–вивчення принципів захисту свободи слова та права на інформацію;

–розвиток умінь застосовувати правові механізми для протидії дезінформації, маніпуляціям і фейкам;

–ознайомлення з етичними стандартами правової комунікації у ЗМІ та цифрових медіа.

Вивчення освітньої компоненти супроводжується набуттям таких компетентностей та результатів навчання:

Інтегральна

ІК – Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

Загальні

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні;

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

ЗК 5. Здатність спілкуватись іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово;

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення

Спеціальні

СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію;

СК 8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК 11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів;

СК 12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника;

СК 13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

Опанувавши дисципліну «Правова комунікація» здобувачі освіти повинні володіти такими **результатами навчання:**

РН2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

РН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

PH5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

PH6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

PH7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

PH8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

PH17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

За підсумками вивчення курсу формуються соціальні навички *soft skills*: здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, знаходити вихід із складних ситуацій, ініціативність, вміння працювати в команді, комплексне рішення проблем, формування власної думки, уміння слухати та запитувати та інші.

1.2. Тематика практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин, денна форма	К-сть годин, заочна форма
1	Поняття та основи правової комунікації.	2	
2	Цінності та етичні стандарти в правовій комунікації	2	2
3	Збір та аналіз інформації в	2	

	комунікації		
4	Юридична аргументація та доказування	4	2
5	Написання та аналіз текстів	4	
6	Особливості комунікації у міжнародному дипломатичному протоколі	2	2
7	Судова риторика та мистецтво правового переконання	2	
8	Дебати та переговори у правовій сфері	2	
9	Актуальні виклики правової комунікації в цифрову епоху	2	
10	Психологічні аспекти правової комунікації	4	2
	Всього	26	8

1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з освітньої компоненти проводиться за такими формами:

- оцінювання активності та роботи здобувачів освіти на лекціях;
- усне опитування на практичних заняттях або підготовка, презентація і обговорення укладеного та проаналізованого прикладного матеріалу;
- виконання контрольних або тематично-творчих робіт та тестових завдань;
- участь в обговоренні проблемних питань / дискусія;

- використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study) аналітичні доповіді;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів та тестових завдань.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що визначають ступінь компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Правова комунікація» є:

Теоретичні знання: розуміння основних принципів риторики; знання юридичної термінології та вміння її використовувати; ознайомленість із правовими актами та прикладами з практики.

Практичні навички: уміння формулювати аргументи в межах юридичних дискусій; чітке структурування промови (вступ, основна частина, висновок); логічність, послідовність і переконливість викладу.

Рівень мовленнєвої культури: грамотність (усна і письмова); використання відповідного стилю мовлення; емоційна виразність та вміння утримувати увагу слухачів.

Оцінка публічного виступу: вміння презентувати матеріал перед аудиторією; дотримання етикету під час дебатів чи інших риторичних вправ; реакція на запитання або критику.

Творчий підхід: оригінальність аргументації; внесення особистих ідей у виклад теми; використання риторичних прийомів (метафори, аналогії, приклади).

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Шкала оцінювання

Кількість набраних студентом балів	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Відмінно
82-89 балів	Добре
74-81 балів	
64-73 балів	Задовільно
60-63 балів	
35-59 балів	Незадовільно 3 можливістю повторного складання
1-34 балів	Незадовільно 3 обов'язковим повторним вивченням курсу

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

Вид занять	Бали	Форма контролю
Поточна складова оцінювання		
Змістовий модуль		
<p>Практичне заняття 1. Поняття та основи правової комунікації <i>Мета:</i> З'ясувати поняття, сутність та мету правової комунікації. Охарактеризувати специфіку правової комунікації, виокремити професійні та етичні аспекти у професійній практиці. Визначити роль комунікації в професійній діяльності адвоката, судді, слідчого, журналіста розслідувача. Обґрунтувати основні моделі комунікації в професійній сфері.</p>	4	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії. Форма контролю – підготовка презентації</p>
<p>Практичне заняття 2. Цінності та етичні стандарти в правовій комунікації <i>Мета:</i> Охарактеризувати особливості взаємозв'язку правових</p>	4	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – навчальна дискусія, обговорення</p>

<p>та цивілізаційних цінностей. Визначити особливості побудови аргументативного мовлення: логіка, структура, переконливість. Використовуючи аналіз конкретних ситуацій проаналізувати принципи етичної комунікації в юридичній діяльності.</p>		<p>конкретних ситуацій (Case-study), демонстрація презентації та обговорення. Форма контролю – аналіз конкретних ситуацій (Case-study)</p>
<p>Практичне заняття 3. Збір та аналіз інформації в комунікації <i>Мета:</i> Використовуючи аналіз конкретних ситуацій з'ясувати методи пошуку інформації. Обґрунтувати процес аналізу та перевірка достовірності джерел. Охарактеризувати використання цифрових баз даних у комунікаційній практиці</p>	<p>4</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – демонстрація презентації та обговорення конкретних ситуацій (Case-study), Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів</p>
<p>Практичне заняття 4. Юридична аргументація та доказування <i>Мета:</i></p>	<p>4</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття навчання – демонстрація</p>

<p>Використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study), здійснити на конкретному прикладі (вибір здобувачем освіти) аналіз комунікаційної діяльності в судовому процесі: специфіка судової комунікації: адвокатура, суддівство сторони справи, тактики ведення діалогу в суді, аргументативні стратегії у судових промовах, використання юридичних документів у комунікації (позови, запити, протоколи).</p>		<p>презентації та обговорення конкретних ситуацій (Case-study), Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів</p>
<p>Практичне заняття 5. Написання та аналіз текстів <i>Мета:</i> Охарактеризувати особливості складання юридичних документів. Обґрунтувати структуру та стиль юридичних текстів та проаналізувати техніку</p>	<p>4</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – демонстрація презентації та аналіз конкретних ситуацій</p>

редагування правових документів		Форма контролю – обговорення кейсів
<p>Практичне заняття 6. Особливості комунікації у міжнародному дипломатичному протоколі <i>Мета:</i> Використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study), здійснити на конкретному прикладі (вибір здобувачем освіти) аналіз основних принципів та правил дипломатичного протоколу та етикету спілкування. Охарактеризувати на даному прикладі вербальні та невербальні аспекти дипломатичної комунікації. Навести приклади успішних дипломатичних переговорів та вирішення конфліктів у них.</p>	4	<p>Форми проведення занять – практичне заняття навчання – демонстрація презентації та обговорення конкретних ситуацій (Case-study), Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів</p>

<p>Практичне заняття 7. Судова риторика та мистецтво правового переконання <i>Мета:</i> Охарактеризувати особливості судової риторики. Обґрунтувати стратегію побудови ефективної промови та методи впливу на аудиторію в судовому процесі.</p>	<p>4</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – демонстрація презентації та аналіз конкретних ситуацій Форма контролю – обговорення кейсів</p>
<p>Практичне заняття 8. Дебати та переговори у правовій сфері <i>Мета:</i> З'ясувати поняття правових дебатів: підготовка та ведення. Охарактеризувати тактики та стратегії переговорів в юридичній практиці. Визначити етичні аспекти ведення переговорів.</p>	<p>4</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії. Форма контролю – підготовка презентації</p>
<p>Практичне заняття 9. Актуальні виклики правової комунікації в цифрову епоху <i>Мета</i></p>	<p>4</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та</p>

<p>Охарактеризувати використання цифрових технологій у правовій комунікації. Визначити ризики поширення фейкової інформації у юридичній сфері. Обґрунтувати специфікацію автоматизація юридичної діяльності та правові наслідки.</p>		<p>технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії. Форма контролю – підготовка презентації</p>
<p>Практичне заняття 10. Психологічні аспекти правової комунікації <i>Мета:</i> Використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study), здійснити на конкретному прикладі (вибір здобувачем освіти) аналіз психологічних особливостей сприйняття правової інформації. Охарактеризувати методи управління емоціями в юридичних дискусіях. Навести приклади маніпуляції у</p>	<p>4</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття навчання – демонстрація презентації та обговорення конкретних ситуацій (Case-study), Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів</p>

правовій комунікації та способи їх нейтралізації.		
Усього практичні заняття	40	
Індивідуальне науково-дослідне завдання.	10	Наукова стаття або тези.
Написання реферату.	10	Реферат
Усього поточна складова оцінювання:	60	
<i>Підсумкова складова оцінювання</i>		
2.1 Модульний контроль №1	20	Тести
2.2 Модульний контроль №2	20	Тести
Усього підсумкова складова оцінювання:	40	
РАЗОМ	100	

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. Поняття та основи правової комунікації

Опис теми:

1. Поняття, сутність та мета правової комунікації.
2. Особливості правового дискурсу.
3. Функції мови у правовій діяльності

Методичні рекомендації:

З'ясувати поняття, сутність та мету правової комунікації. Охарактеризувати специфіку правової комунікації, виокремити професійні та етичні аспекти у професійній практиці. Визначити роль комунікації в професійній діяльності: адвоката, судді, слідчого,

журналіста розслідувача. Обґрунтувати основні моделі комунікації в професійній сфері.

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії.

Форма контролю – підготовка презентації

ТЕМА 2. Цінності та етичні стандарти в правовій комунікації

Опис теми.

1. Взаємозв'язок правових та цивілізаційних цінностей.

2. Принципи етичної комунікації в юридичній діяльності.

3. Кодекси професійної етики юристів.

Методичні рекомендації:

Охарактеризувати особливості взаємозв'язку правових та цивілізаційних цінностей. Визначити особливості побудови аргументативного мовлення: логіка, структура, переконливість. Використовуючи аналіз конкретних ситуацій проаналізувати принципи етичної комунікації в юридичній діяльності.

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи та технології навчання – навчальна дискусія, обговорення конкретних ситуацій (Case-study), демонстрація презентації та обговорення.

Форма контролю – аналіз конкретних ситуацій (Case-study)

ТЕМА 3. Збір та аналіз інформації в комунікації

Опис теми.

1. Методи пошуку інформації.
2. Аналіз та перевірка достовірності джерел.
3. Використання цифрових баз даних у комунікаційній практиці.

Методичні рекомендації:

Використовуючи аналіз конкретних ситуацій з'ясувати методи пошуку інформації. Обґрунтувати процес аналізу та перевірка достовірності джерел. Охарактеризувати використання цифрових баз даних у комунікаційній практиці.

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи та технології навчання – демонстрація презентації та обговорення конкретних ситуацій (Case-study),

Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів

ТЕМА 4. Юридична аргументація та доказування

Опис теми.

1. Логічні основи юридичної аргументації.
2. Логічні основи юридичної аргументації.
3. Методи спростування аргументів опонента.

Методичні рекомендації:

Використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study), здійснити на конкретному прикладі (вибір здобувачем освіти) аналіз

комунікаційної діяльності в судовому процесі: специфіка судової комунікації: адвокатура, суддівство, сторони справи, тактики ведення діалогу в суді, аргументативні стратегії у судових промовах, використання юридичних документів у комунікації (позови, запити, протоколи).

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи навчання – демонстрація презентації та обговорення конкретних ситуацій (Case-study),

Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів

ТЕМА 5. Написання та аналіз текстів

Опис теми.

1. Особливості складання юридичних документів.

2. Структура та стиль юридичних текстів.

3. Техніки редагування правових документів.

Методичні рекомендації:

Охарактеризувати особливості складання юридичних документів. Обґрунтувати структуру та стиль юридичних текстів та проаналізувати техніку редагування правових документів

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи та технології навчання – демонстрація презентації та аналіз конкретних ситуацій

Форма контролю – обговорення кейсів

ТЕМА 6. Особливості комунікації у міжнародному дипломатичному протоколі

Опис теми.

1. Основні принципи та правила дипломатичного протоколу та етикету спілкування.

2. Вербальні та невербальні аспекти дипломатичної комунікації.

3. Дипломатичні переговори та вирішення конфліктів

Методичні рекомендації:

Використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study), здійснити на конкретному прикладі (вибір здобувачем освіти) аналіз основних принципів та правил дипломатичного протоколу та етикету спілкування. Охарактеризувати на даному прикладі вербальні та невербальні аспекти дипломатичної комунікації. Навести приклади успішних дипломатичних переговорів та вирішення конфліктів у них.

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи навчання – демонстрація презентації та обговорення конкретних ситуацій (Case-study),

Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів

Тема 7. Судова риторика та мистецтво правового переконання

Опис теми.

1. Основи судової риторики.

2. Стратегії побудови ефективної промови.

3. Методи впливу на аудиторію в судовому процесі.

Методичні рекомендації:

Охарактеризувати особливості судової риторики. Обґрунтувати стратегію побудови ефективної промови та методи впливу на аудиторію в судовому процесі.

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи та технології навчання – демонстрація презентації та аналіз конкретних ситуацій

Форма контролю – обговорення кейсів

Тема 8. Дебати та переговори у правовій сфері

Опис теми.

1. Правові дебати: підготовка та ведення.
2. Переговори в юридичній практиці: тактики та стратегії.
3. Етичні аспекти ведення переговорів.

Методичні рекомендації:

З'ясувати поняття правових дебатів: підготовка та ведення. Охарактеризувати тактики та стратегії переговорів в юридичній практиці. Визначити етичні аспекти ведення переговорів.

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії.

Форма контролю – підготовка презентації.

Тема 9. Актуальні виклики правової комунікації в цифрову епоху

Опис теми.

1. Використання цифрових технологій у правовій комунікації.
2. Ризики поширення фейкової інформації у юридичній сфері.
3. Автоматизація юридичної діяльності та правові наслідки.

Методичні рекомендації:

Охарактеризувати використання цифрових технологій у правовій комунікації. Визначити ризики поширення фейкової інформації у юридичній сфері. Обґрунтувати специфікацію автоматизація юридичної діяльності та правові наслідки.

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії.

Форма контролю – підготовка презентації

Тема 10. Психологічні аспекти правової комунікації

Опис теми.

1. Психологічні особливості сприйняття правової інформації.
2. Методи управління емоціями в юридичних дискусіях.
3. Маніпуляції у правовій комунікації та способи їх нейтралізації.

Методичні рекомендації:

Використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study), здійснити на конкретному прикладі (вибір здобувачем освіти) аналіз психологічних особливостей сприйняття правової інформації. Охарактеризувати методи управління емоціями в юридичних дискусіях. Навести приклади маніпуляції у правовій комунікації та способи їх нейтралізації.

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи та технології навчання – демонстрація презентації та обговорення конкретних ситуацій (Case-study),

Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів

3. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота – невід’ємна частина навчання журналістів, яка дозволяє закріпити теоретичні знання та розвинути практичні навички. Вона є основою для формування професійної компетентності майбутніх журналістів.

Самостійна робота з дисципліни «Правова комунікація» спрямована на формування та вдосконалення навичок професійного правового спілкування, аналітичного мислення, аргументації та застосування норм права в комунікативних ситуаціях.

Завдання:

Опрацювання теоретичних матеріалів

Ознайомлення з основами правової комунікації.

Вивчення видів правового дискурсу (судовий, адміністративний, нотаріальний тощо).

Аналіз комунікативних моделей у юридичній сфері.

Підготовка аналітичних та реферативних робіт

Написання есе або реферату на тему «Етика правової комунікації».

Дослідження впливу мовних норм на юридичну діяльність.

Порівняльний аналіз правової комунікації в різних країнах.

Практичні завдання

Аналіз зразків юридичних текстів (закони, судові рішення, договори).

Розбір реальних судових справ з точки зору ефективності правового спілкування.

Написання юридичних документів (скарга, позовна заява, угода).

Імітаційні вправи та ділові ігри

Проведення моделювання судового засідання.

Практикум з ведення переговорів у правовій сфері.

Розгляд кейсів та аргументоване висловлення правової позиції.

Очікувані результати:

Формування компетентності у використанні правничої термінології.

Вдосконалення навичок усної та письмової юридичної комунікації.

Вміння аналізувати та конструювати ефективні правові аргументи.

Опанування технік ведення ділових переговорів та судових дебатів.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання.	10	Наукова стаття або тези.
Написання реферату.	10	Реферат

Написання реферату

Індивідуальне завдання передбачає написання наукової статті, або тези та реферату щодо тематики правової комунікації та передбачає дослідження основних питань програмного матеріалу.

Усі реферати/тези/статті повинні відповідати єдиним вимогам <https://peremena.com.ua/uk/titul-uk/vimogi-do-referatu-v-ukrayini/>.

Перелік тем для рефератів

1. Політичні наративи як інструмент впливу на громадську думку в сучасних медіа.

2. Конструювання політичних наративів у цифрову епоху: роль соціальних мереж.

3. Медіатизація політики: як мас-медіа формують суспільні політичні уявлення?

4. Політична пропаганда та фейкові новини: аналіз механізмів поширення.

5. Популістські наративи в сучасному медійному дискурсі: ознаки та вплив.

6. Емоційні та когнітивні аспекти сприйняття політичних наративів у медіа.

7. Вплив алгоритмів соціальних мереж на політичні наративи та їх сприйняття.

8. Політичний брендинг через медіа: як створюються і підтримуються іміджі лідерів?

9. Механізми маніпуляції політичними наративами у виборчих кампаніях.

10. Дискурсивний аналіз політичних наративів у сучасній журналістиці.

11. Правове регулювання політичної комунікації в сучасних медіа.

12. Політичні наративи та свобода слова: баланс між вираженням і відповідальністю.

13. Дезінформація як загроза національній безпеці: міжнародний і національний правовий контекст.

14. Протидія політичним фейкам і маніпуляціям: законодавчі ініціативи в ЄС та США.

15. Юридична відповідальність за поширення неправдивої політичної інформації в медіа.

16. Етичні та правові межі використання штучного інтелекту в політичних наративах.

17. Політична реклама в медіа: правові обмеження та регулювання.

18. Вплив правових норм на модерацію політичного контенту в соціальних мережах.

19. Виборче законодавство і політичні наративи: правові аспекти медіапідтримки кандидатів.

20. Політичні наративи та захист персональних даних: правові виклики цифрової епохи.

Перелік тем може мінятися з урахуванням актуальної проблематики у сфері .

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Mitchuk O., Penchuk I., Podluzhna N., Shirobokova O., Tregub A. Changes in social communication as a tool of social work under the

influence of digitalization. *Estudios de Economía Aplicada*. 2021, 39(3), 4717 (Scopus)

2. Актуальні тренди сучасного комунікативного простору : колективна монографія / за заг. ред. В. Д. Демченка. Дніпро : ГРАНІ, 2020. 100 с.

3. Болтянська М. Г. Психолінгвістика та юридична комунікація. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2021. 208 с.

4. Зайцева О. В. Юридична термінологія : практичний посібник. Київ : Ліра-К, 2020. 198 с.

5. Іванова Л. С. Особливості юридичної комунікації в судовому процесі. *Вісник права*, 2021, Т. 14, № 2. С. 45–52.

6. Коваленко Н. О. Юридична комунікативістика: теорія та практика. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 350 с.

7. Кузнецова О. А. Мовні стратегії в юридичних текстах. Харків : Фоліо, 2020. 270 с.

8. Міщенко М. В. Юридична комунікація: Підходи та перспективи дослідження. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 180 с.

9. Попова Т. О. Основи юридичної комунікативістики. Харків : Право, 2022. 212 с.

10. Савицька В. М. Право і мова: юридична комунікативістика. Київ : Алерта, 2019. 165 с.

11. Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця : монографія / за заг. ред. Л. Компанцевої. Київ : НА СБУ, 2021. 500 с.

12. Шевченко І. В. Мовлення і право: юридична комунікативістика як наука. Львів : Літера ЛТД, 2018. 285 с.

Допоміжна література:

1. Andrii Borovyk, Olha Mitcuk, Vitalii Demianchuk, Viktoria Zoliak, Roman Paziuk. The legal aspects of the activities of journalists and media professionals related to human rights protection. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. Vol: 23, Issue 2, 2020. 1544-0044-23-2-470.
2. Mitcuk O., Haidur N. The Concept of «Communication» in the System of Social Communications. *Образ*. 2021. Вип. (47). С. 68–71.
3. Іванова, Л. С. Особливості юридичної комунікації в судовому процесі. *Вісник права*. 2015. Т. 12, № 3., С. 45-52.
4. Коваленко Н. О. Юридична комунікативістика: теорія та практика. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 350 с.
5. Мітчук О., Гайдур Н. Особливості взаємодії факторів соціокомунікаційної діяльності. *Образ*. 2021. Вип. 3 (37). С. 17–26.
6. Мова української юриспруденції : навч. посіб. / В. М. Пивоваров, О. М. Єрахторіна, О. А Лисенко та ін. Харків : Право, 2020. 330 с.
7. Попова Т. О. Основи юридичної комунікативістики. Харків : Право, 2015. 212 с.
8. Судова риторика : навчальний посібник. Видавництво: Юрінком Інтер, 2019, 496 с.
9. Шевченко І. В. Мовлення і право: юридична комунікативістика як наука. Львів : Літера ЛТД, 2015. 285 с

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Бондар О. Ю. Мовні бар'єри в юридичних комунікаціях: проблеми та перспективи. URL: <https://lawjournal.org.ua/issue/17.pdf>. (Дата звернення 22.12.2024).

2. Власенко Ю. А. Адаптація методології комунікативістики до сучасних умов. URL: https://www.lsej.org.ua/3_2020/49.pdf. (Дата звернення 22.12.2024).

3. Іванова Л. С. Особливості юридичної комунікації в судовому процесі. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/7349/1/25.pdf>. – Назва з екрана. (Дата звернення 22.12.2024).

4. Іванова О. С. Визначення ролі юридичної комунікації в практиці правозастосування. URL: <https://www.law.edu.ru/journal/32.pdf>. (Дата звернення 22.12.2024).

5. Коваленко Л. В. Комунікаційні стратегії у правовій сфері: аналіз теоретичних засад. URL: <https://www.lawresearchjournal.com/strategy/kovalenko.pdf>. (Дата звернення 22.12.2024).

6. Корольчук В. С. Юридична комунікація у контексті прав людини. URL: <https://www.humanrights.org.ua/journal/legal-communication.pdf>. (Дата звернення 22.12.2024).

7. Марченко О. В. Комунікативна культура юриста. URL: <https://dduvs.edu.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/0926/7.1.pdf>. (Дата звернення 22.12.2024).

8. Тарасова І. О. Філософсько-правова методологія налагодження дієвої комунікації влади та місцевих громад. URL: <https://philosophy.naiu.kiev.ua/index.php/philosophy/article/download/1150/1154>. (Дата звернення 22.12.2024).

9. Шевченко І. М. Особливості юридичних комунікацій у сфері міжнародного права. URL: <https://dspace.univ.kiev.ua/bitstream/123456789/18658/1/Shevchenko.pdf>. (Дата звернення 22.12.2024).